

TC İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük

1. Ünite 1. Konu Kısa İzleme Sınavı Soruları

Hazırlayan Bayram TEMEL

18. yüzyılda Avrupa'da ortaya çıkan ve her konuda akla öncelik tanıyan düşünce sistemi, bu düşünce sisteminin etkisiyle bilim ve felsefede büyük gelişmeler yaşandı. Bu dönemde Avrupa'da bazı aydınlar, yazdıkları eserlerle toplumu, devlet olgusu ve yönetim biçimleri konularında aydınlattılar. Immanuel Kant, Montesquieu, Jacques Rousseau, Voltaire ve David Hume gibi düşünürler bu dönemde yaşadılar.

1) Buna göre yukarıda özellikleri verilen olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rönesans
- B) Aydınlanma Çağı
- C) Reform
- D) Sanayi İnkılabı

1789'da başlayan Fransız İhtilali, kısa sürede ülke geneline yayıldı ve bir şiddet gösterisine dönüştü. Halk, Paris'te yönetime el koydu. Krallık rejimi yıkıldı. 1789'da "Fransız İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirisi" yayımlandı. Bu bildiriyle insanların, hakları bakımından hür ve eşit doğdukları ve öyle yaşayacakları vurgulandı. Hürriyet, mülkiyet, güvenli gibi hakların yanı sıra her türlü egemenliğin millete ait olduğu bildiride yer aldı. Demokratik anlayış ve laik devlet anlayışı yaygınlaştı. Fransız İhtilali ile her milletin kendi bağımsız devletini kurma hakkına sahip olduğunun vurgulanması, milliyetçilik fikrinin yayılmasına ve imparatorlukların dağılma sürecine girmesine yol açtı.

2) Yukarıdaki bilgilere göre Fransız İhtilali ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 1789 yılında Fransa 'da yaşanan ihtilal halk hareketidir..
- B) Fransız İhtilali sonucunda milliyetçilik akımı başlamıştır. Çok uluslu imparatorluklar iç karışıklıklara girdi.
- C) Fransız İhtilali ile Fransız İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirisi yayımlandı.
- D) Fransız ihtilali ile monarşi ile yönetilen devletler güç kazandı.

Osmanlı aydınları ve devlet adamları, yaşanan olumsuz gelişmeler üzerine Avrupa devletlerinin Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmalarına engel olmak ve devletin dağılmasını önlemek amacıyla çalışmalar yapmaya başladılar. Bu doğrultuda Padişah Abdülmecid Dönemi'nde 1839'da Tanzimat Fermanı (Gülhane Hatt-ı Hümayunu) ilan edildi. Fermana göre halkın can, mal ve namus güvenliği sağlanacaktır. Vergi herkesin gelirin göre alınacaktır. Mahkemeler açık olarak yapılacak, rüşvet ve iltimas (kayıрма) önlenecektir. Tanzimat Fermanı'yla Müslüman ve gayrimüslim ayrımı yapılmaksızın herkes kanun önünde eşit sayıldı.

3) Yukarıdaki bilgilere göre Tanzimat Fermanı ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti kaybettiği toprakları geri alıp kısa sürede eski gücüne kavuştu.
- B) Tanzimat Fermanı ile halkın can, mal ve namus güvenliği sağlanmaya çalışılmış.
- C) Osmanlı padişahı kendisinin kanunların üzerinde bir güç olduğunu duyurmuştur.
- D) Tanzimat Fermanı ile gayrimüslim halk müslümanlara göre ayrıcalıklı konuma geçti.

Hazırlayan Bayram TEMEL

- Müslümanların Osmanlı halifesinin etrafında toplanmasını savunan fikir akımıdır.
- Başlıca temsilcileri Cemalettin Afgani, Sait Halim Paşa, Mehmet Akif Ersoy'dur.

4) Yukarıda özellikleri verilen fikir akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ümmetçilik
- B) Osmanlıcılık
- C) Turancılık
- D) Batıcılık

- I. Tanzimat Fermanı
- II. Islahat Fermanı
- III. I. Meşrutiyet
- IV. II. Meşrutiyet

5) Yukarıda verilenlerden hangisi ya da hangileri Osmanlı'nın demokratikleşmeye çalıştığını kanıtlar?

- A) I.-II.
- B) I.-II.-III.
- C) I.-III.-IV
- D) I.-II.-III.-IV.

- I. Osmanlıcılık
- II. Türkçülük
- III. Ümmetçilik
- IV. Garpcılık

6) Yukarıda verilen fikir akımlarının ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti'nde yaşayan bütün müslümanları halife etrafında toplamak.
- B) Avrupa bilim ve teknolojisi öğrenilerek Osmanlı Devleti'nin eski gücüne kavuşmasını sağlamak.
- C) Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemeye çalışmak.
- D) Osmanlı Devleti'ni demokratikleştirmek.

Osmanlı Devleti, Rusya başta olmak üzere Avrupa devletlerinin saldırıları sonucu 19. yüzyıla önemli toprak kayıpları yaşayarak girmişti. Bu saldırılar karşısında denge politikası izleyerek ayakta kalmaya çalışan Osmanlı Devleti siyasi, askeri, sosyal ve ekonomik bakımdan oldukça zayıflamıştı.

7) Yukarıda verilen bilgilere göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Osmanlı Devleti 19. yüzyıla girdiğinde toprakları genişlemiştir.
- B) Osmanlı Devleti siyasi, askeri ve ekonomik alanda önemli reformlar yaparak eski gücüne kavuştu.
- C) Osmanlı verdiği kapitülasyonlar nedeniyle ekonomisi toparlanmış, sömürgecilik yarışına katılmıştı.
- D) Osmanlı Devleti 19. yüzyılda aldığı saldırılardan korunmak için denge politikası izlemiştir.

Siyasi çalkantıların yanı sıra Osmanlı Devleti'nin ekonomisi de giderek zayıflamaktaydı. Avrupa'daki fabrikalarda seri bir şekilde, bol miktarda ve düşük fiyatla üretilen mallar, Osmanlı pazarını istila etti. Kapitülasyonlar nedeniyle gümrük vergilerinin düşük olması da Osmanlı Devleti'nin Avrupa'nın ham madde kaynağı ve açık pazarı haline gelmesinde önemli rol oynadı. Küçük atölyelerde ve el tezgahlarında üretim yapan Osmanlı esnaf ve zanaatkarları, Avrupalı üreticilerle rekabet edemediler. Bu durum zamanla el tezgahlarının ve küçük atölyelerin kapanmasına, Osmanlı ekonomisinin büyük zarara uğramasına neden oldu.

8) Yukarıdaki bilgilere göre Osmanlı ekonomisini zayıflatan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fransız İhtilali
- B) Rönesans
- C) Sanayi İnkılabı
- D) Aydınlanma Çağı

Sanayileşemeyen ve ekonomisini düzeltemeyen Osmanlı Devleti, uzun süren ve genellikle yenilgiyle sonuçlanan savaşların giderlerini karşılamakta zorlanmaktaydı. Bu zorluğu aşmak için Kırım Savaşı (1853- 1856) sırasında 1854'te İngiltere'den ilk kez dış borç alındı. Zamanla diğer Avrupa devletlerinden de borçlanmaya gidildi. Alınan paralar genellikle savaş giderleri ve altyapı çalışmaları için kullanıldı. Osmanlı borçlarını ödeyemez hale geldi. 1881'de Avrupa Devletleri'nin temsilcilerinden oluşan Düyun-u Umumiye (Genel Borçlar) İdaresi kuruldu.

9) Yukarıda verilen bilgilere bakıldığında Osmanlı Devleti ile ilgili hangi alanda sıkıntılar yaşandığına ulaşılabılır?

- A) İktisadi
- B) Sosyal
- C) Dini
- D) Ulusal

Genç Osmanlılar ile anlaşılan ve 1876'da tahta çıkan Padişah II. Abdülhamit tarafından Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası Kanun-ı Esasi ilan edildi. Anayasaya göre Osmanlı Mebusan Meclisi açıldı. Osmanlı Devleti'nde I. Meşrutiyet Dönemi başladı. Halk ilk kez seçimlere katılarak sınırlı da olsa yönetimde söz sahibi oldu. Fakat meşrutiyet yönetimi uzun sürmedi. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nın başlaması ve meclis ile Hükûmet arasındaki ilişkilerin bozulması üzerine padişah, meclisi kapattı. Anayasayı yürürlükten kaldırdı ve meşrutiyet yönetimine son verdi.

II. Abdülhamit, 1908 yılına kadar devleti mutlakiyetle yönetti. İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin meşrutiyeti yeniden getirmek için yürüttüğü mücadele sonucunda II. Abdülhamit, 23 Temmuz 1908'de meşrutiyeti yeniden ilan etti. Böylece II. Meşrutiyet Dönemi başladı. Anayasada önemli değişiklikler yapıldı, padişahın yetkileri sınırlandırıldı ve meclisin yetkileri artırıldı. Ayrıca ilk kez siyasi partilerin kurulması sağlandı.

10) Buna göre aşağıda verilen seçeneklerden hangisi yanlıştır?

- A) Padişah II. Abdülhamit döneminde Osmanlı Devleti kısa süreliğine monarşi ile yönetilmiştir.
- B) I. Meşrutiyetle birlikte halk ilk kez seçimlere katılmıştır. Böylece ülke yönetiminde söz sahibi olmuşlardır.
- C) 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşının yaşanması Osmanlı demokratikleşme sürecini olumsuz etkilemiştir.
- D) II. Meşrutiyet ile birlikte ilk kez Osmanlı Mebusan Meclisi açılmış, mebuslar mecliste çalışmalara başlamıştır.

1-B	2-D	3-B	4-A	5-D	6-C	7-D	8-C	9-A	10-D
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

Hazırlayan Bayram TEMEL